

fot. Krzysztof Heyke



KONFERENCJA NAUKOWO-ARTYSTYCZNA  
**MEMENTO**

F  
UM C

Uniwersytet Muzyczny  
Fryderyka Chopina

[chopin.edu.pl](http://chopin.edu.pl)

---

3 XI 2021  
środa  
godz. 10:00  
ONLINE


Uniwersytet Muzyczny  
Fryderyka Chopina w Warszawie

Wydział Dyrygentury  
i Wokalistyki Chóralnej,  
Edukacji Muzycznej i Rytmiki

Katedra Edukacji Muzycznej

KONFERENCJA NAUKOWO-ARTYSTYCZNA  
THE ACADEMIC AND ARTISTIC CONFERENCE  
**MEMENTO**

Danse Macabre

 Wydarzenie transmitowane online  
Kliknij, aby obejrzeć transmisję

Online event. Click to join

**F**  
**U****M**  
**C**

Uniwersytet Muzyczny  
Fryderyka Chopina

[chopin.edu.pl](http://chopin.edu.pl)

---

## Komitet Programowy Konferencji:

---

dr hab. prof. UMFC Maria Gabryś-Heyke

- kierownik Katedry Edukacji Muzycznej

dr hab. Aldona Nawrocka-Woźniak

- kierownik naukowy i artystyczny konferencji

dr Rafał Grozdew

- kierownik organizacyjny

## Współpraca:

---


dr hab. prof. UMFC Aleksandra Dziurosz

dr Weronika Grozdew-Kotacińska

## Kontakt:

---

 [konferencja.memento.umfc@gmail.com](mailto:konferencja.memento.umfc@gmail.com)

 Wydarzenie transmitowane online  
Kliknij, aby obejrzeć transmisję

Online event. Click to join

# Harmonogram

---

## SESJA PORANNA – 10.00

---

ROZPOCZĘCIE – Słowo od Organizatorów

dr **Niels Berentsen** (Haute École de Musique, HES-SO, Genewa, Szwajcaria)  
Dances Macabres - Music in Times of the Black Death (wykład po angielsku)

dr hab. **Agnieszka Leszczyńska** (Uniwersytet Warszawski)  
Średniowieczny taniec śmierci

dr **Anna Kucharska** (ZPOSM nr im G. Bacewicz w Warszawie, ZSM im. I.J. Paderewskiego w Białymstoku)  
Epitafium w muzyce XVII wieku jako inspiracja w twórczości improwizatorskiej lub kompozytorskiej współczesnego klawesynisty

## SESJA POŁUDNIOWA – 12:00

---

dr hab. **Paula Jaszczyk** (Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie)  
Danse, nie zawsze macabre, w sztukach plastycznych

prof.zw. AWF **Ewa Wycichowska**  
„Człowieku, naucz się tańczyć, bo inaczej aniołowie w niebie nie będą wiedzieć, co z Tobą zrobić”  
[Św. Augustyn z Hippony]

dr **Stefan Drajewski** (Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu)  
Danse macabre w balecie i teatrze tańca

prof.dr hab. **Anna Kubiak** (Instytut Filozofii i Socjologii PAN)  
Współczesny Danse Macabre

## SESJA POPOŁUDNIOWA – 14:30

---

prof.dr hab. **Bogumiła Tarasiewicz** (Uniwersytet Zielonogórski)  
„Danse macabre” według Modesta Musorgskiego

Mgr **Magdalena Pasternak** (Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina)  
Motyw odchodzenia według Tana Duna na przykładzie „Water Passion after St. Matthew”

dr **Jacek Jackowski** (Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk)  
Agonia rytuału czyli o przemianach elementów muzycznych w ludowej pobożności na przykładzie czuwania i śpiewu przy zmarłych

## PANEL DYSKUSYJNY – 16:00

---

Uczestnicy Konferencji oraz zaproszeni Goście

**Premiera:**

**PETROPOL SCHODZI Z TEGO ŚWIATA** (krótka forma filmowa)

Realizacja: Krzysztof Heyke (Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera w Łodzi)

Muzyka: Fryderyk Chopin, Marsz żałobny z Sonaty b-moll op.35, w wykonaniu Marii Gabryś-Heyke

Montaż: Szymon Muszański



Link: <https://www.youtube.com/watch?v=vH-njI5ViYo>



Wydarzenie transmitowane online  
Kliknij, aby obejrzeć transmisję

Online event. Click to join



# Program

---

dr Niels Berentsen

---

Danses Macabres – Muzyka w czasach czarnej śmierci (wykład w j. ang.)

Wizerunki przedstawiające tak zwany „danse macabre” należą do jednych z najbardziej znanych współczesnych średniowiecznych obrazów. Oprócz ogólnego odniesienia do memento mori, te obrazy mogą być odczytywane jako refleksja nad spustoszeniami dokonanyymi przez pandemię magna mortalitas („wielka śmiertelność”), tj. pandemii czarnej śmierci w latach 1347-1350. Podobne echa można odnaleźć w kulturze muzycznej późnego średniowiecza, z których dwa przykłady postaram się tutaj prześledzić. Z jednej strony muzyka miała do odegrania rolę meditatio mortis: tak jak dźwięki nieuchronnie giną, tak samo przemija ludzkie życie. Z drugiej strony muzyka ma również w tym zakresie zbawienną rolę. W hymnie „Stella caeli extirpavit” Najświętsza Dziewica Maryja („gwiazda nieba”) jest błagana, aby trzymała w ryzach niekorzystne konstelacje powodujące zarazę. W pogoni za melancholią muzyka mogłaby również oddziaływać na „mikrokosmos” ludzkiego ciała, utrzymując go w równowadze i witalności.

Danses Macabres – Music in Times of the Black Death (lecture in English)

Depictions of the so-called “danse macabre” are among the most well-known medieval imagery today. As well as a generic memento mori, this imagery may be read as a response to the ravages of the magna mortalitas (‘great mortality’) Black Death pandemic of 1347-1350. Similar echoes may be found in late medieval musical culture, two of which I will attempt to trace here. On the one hand music had a role to play as a meditatio mortis: as sounds inevitably perish, so does human life. On the other, music has also a salutary role to play. In the hymn “Stella caeli extirpavit” the Holy Virgin (“star of heaven”) is implored to keep in check the unfavorable constellations causing the pestilence. By chasing melancholy, music could also act on the ‘microcosm’ of the human body, keeping it balanced and vital.

dr hab. Agnieszka Leszczyńska

---

Średniowieczny taniec śmierci

Topos tańca śmierci pojawia się w kulturze europejskiej w późnym średniowieczu. Za pierwsze dzieło literackie podejmujące temat spotkania i dialogu żywych z umarłymi uważa się poemat Baudouina de Condé *Dit des troismorts et des trosvifs* (ok. 1280). W ikonografii tego czasu relacja między reprezentantami świata żywych i umarłych przedstawiana jest na ogół jako taniec, a biorące w nim udział szkielety często grają na jakichś instrumentach. Za pierwszy utwór muzyczny należący do kategorii danse macabre uważa się *virelai* z katalońskiej *Llibrevermell* (ok. 1400). Kompozycje zatytułowane *Totentantz* pojawiają się pod koniec XVI wieku w tabulaturach. Z toposem tańca śmierci można hipotetycznie łączyć także kilka innych utworów z XIII i XIV w.

Medieval dance of death

The topos of the dance of death appeared in European culture in the late Middle Ages. The poem *Dit des trois morts et des trois vifs* by Baudouin de Condé (ca. 1280) is considered to be the first literary work dealing with the subject of the meeting and dialogue between the living and the dead. In the iconography of that time, the relationship between the representatives of the world of the living and the dead is usually presented as a dance, and the skeletons taking part in it often play some instruments. The first piece of music in the danse macabre category is *virelai* from Catalan *Llibrevermell* (ca. 1400). Compositions entitled *Totentantz* appear in tabulatures at the end of the 16th century. Several other works from the 13th and 14th centuries can hypothetically be associated with the topos of the dance of death.

# Program

---

dr Anna Urszula Kucharska

---

Epitafium w muzyce XVII wieku jako inspiracja w twórczości improwizatorskiej współczesnego klawesynisty

Wystąpienie podejmuje tematykę XVII-wiecznej miniatury klawesynowej o tematyce Memento Mori i jej wpływu na element procesów rekonstrukcji muzyki dawnej, jakim jest „jedność kompozytora i wykonawcy”. Motywy elegijno-medytacyjne pojawiają się w klawesynowych formach takich jak Tombeau, Lamentation, Lamento, Méditation i są idiomatyczne dla twórczości Johanna Jacoba Frobergera – kompozytora utożsamianego z XVII-wiecznym wirtuozem-improwizatorem. W wykładzie zostanie omówiony język muzyczny tych utworów, ich oddziaływanie stylistyczno-formalne oraz kulturowe zakorzenienie w „epoce kryzysu”. Zaprezentowane zostaną współczesne kompozycje-improwizacje klawesynowe, inspirowane frobergerowskim stylem, miniaturą elegijną oraz jej uniwersalnym pozamuzycznym przesłaniem.

Epitaph in the music of the 17th century as an inspiration for the improvisation of a contemporary harpsichordist

The presentation deals with the theme of the 17th-century harpsichord miniature on the theme of memento mori and its influence on the „unity of the composer and the performer” – a crucial element of early music reconstruction processes. The elegiac-meditative motifs appear in harpsichord forms such as Tombeau, Lamentation, Lamento, Méditation. They are idiomatic for the works of Johann Jacob Froberger – a composer identified with the 17th-century virtuoso-improviser. The lecture will discuss the musical language of these works, their stylistic and formal influence as well as their cultural roots in the „era of crisis”. Alongside these analyses the contemporary harpsichord compositions-improvisations inspired by the Froberger’s style, an elegiac miniature and its universal extra-musical message will be presented.

Netografia:



Archiwum Festiwalu Juliet EM Festival - na kanale YouTube:

[https://www.youtube.com/channel/UCL7WLG-qojUYUQIN1\\_09n2A/videos?view=0&sort=da&view\\_as=subscriber](https://www.youtube.com/channel/UCL7WLG-qojUYUQIN1_09n2A/videos?view=0&sort=da&view_as=subscriber)



Stuchowisko „Rozmowy Mistrza Polikarpa ze śmiercią” /#25/

<https://www.youtube.com/watch?v=nSuzvgXUfel&t=893s>



Film: „W poszukiwaniu świętego Graala” scen. Anna Urszula Kucharska #/W5/

<https://www.youtube.com/watch?v=CyvPPd1COts&t=329s>

dr hab. Paula Jaszczyk

---

Danse, nie zawsze macabre,  
w sztukach plastycznych

Taniec śmierci staje się pretekstem do opowiedzenia o ruchu, rytmie i emocjach przedstawionych w malarstwie, rzeźbie czy fotografii.

Obraz statyczny kontra dynamiczny. Kolor kontra czerni i biel.

Gdzie znajduje się ta cienka granica, w której emocje zatrzymują nas i zmuszają do refleksji nad sensem tańca, który mamy do odtączenia ze swoim życiem? Czy rytm dzieła plastycznego determinuje widza i zaprasza do ruchu, który paradoksalnie w obrazie czy rzeźbie stanowi stop kłatkę? Czy podczas prelekcji odnajdziemy odpowiedzi na te pytania.?

Danse, not always macabre,  
in the visual arts

The dance of death becomes an excuse to talk about movement, rhythm, and emotion depicted in painting, sculpture, or photography.

Static versus dynamic imagery. Color versus black and white.

Where is the thin line where emotions stop us and force us to reflect on the meaning of the dance we have to dance with our lives? Does the rhythm of a work of art determine the viewer and invite him to move, which paradoxically in a painting or sculpture is a stop frame? Will we find answers to these questions during the lecture?

# Program

---

prof.zw. AWF Ewa Wycichowska

---

„Człowieku, naucz się tańczyć, bo inaczej aniołowie w niebie nie będą wiedzieć, co z Tobą zrobić”  
[Św. Augustyn z Hippony]

Prezentacja będzie specyficzną wspomnieniową wędrówką od-autorską odnoszącą się do historycznych i własnych dokonań scenicznych, które prowadzą w metaforyczne rejony skojarzeń: życie a śmierć: od udziału wykonawczego w polskiej premierze Zielonego Stołu Kurta Joossa (który to spektakl aktualizuje motyw Dance Macabre, zainspirowany średniowiecznymi freskami w kościele Panny Marii w Lubece), poprzez już własne choreografie (m.in. Album z tego świata, Już się zmierzcha, Walk@ karnawatu z postem, Lament. Pamięci Tadeusza Różewicza, Motus Animi Continuus) aż do tryptyku Boskiej Komedii wg Dantego Alighieriego (Czyściec 2019, Inferno 2020, Paradiso2021). Zaproponowany tu gatunkowy synkretyzm pozwala na podróż przez meandry ludzkich słabości, wątpliwości i pragnień - wyrażonych przede wszystkim przez sztukę tańca. utrzymując go w równowadze i witalności.

“Man, learn to dance, or else the angels in heaven won’t know what to do with you” [St. Augustine of Hippo]

The presentation will be a specific memory of the author, referring to the historical and his own stage achievements, which lead to metaphorical areas of associations: life and death: from the performance in the Polish premiere of Kurt Jooss’s Green Table (update of Dance Macabre, a theme inspired by medieval frescoes in the Church of the Blessed Virgin Mary in Lübeck), through his own choreographies (including: Album from This World, Twilight is coming, Fighting Carnival with Fasting, Lament. Remembrance Tadeusz Różewicz, Motus Animi Continuus), for the Divine Comedy triptych based on Dante Alighieri (Purgatory 2019, Inferno 2020, Paradiso2021). The genre syncretism proposed here allows for a journey through the meanders of human weaknesses, doubts and desires - expressed primarily through the art of dance.

dr Stefan Drajewski

---

Danse macabre w balecie i teatrze tańca

Średniowieczny motyw danse macabre najwcześniej ujawnił się w sztukach plastycznych i literaturze. W muzyce pojawił się w XIX wieku, a w balecie/teatrze tańca dopiero w XX wieku. Jak pierwsza zainteresowała się nim Mary Wigman, potem Kurt Jooss, Roland Petit, Carlos Carvajal, a w Polsce Ewa Wycichowska i Renata Piotrowska. Za każdym razem utrwalony plastyczny obraz danse macabre zostaje przetworzony. W efekcie możemy mówić o rozmaitych estetycznych wersjach tego motywu. Jego ruchowa realizacja zależy w dużej części od użytej muzyki i języka ruchowego/choreograficznego poszczególnych choreografów. Spektakle odwołujące się do danse macabre są społecznie - i często politycznie - zaangażowane. Spektakl Renaty Piotrowskiej jest przede wszystkim prywatnym zmierzeniem się z tematem śmierci. Każda z ruchowych/tanecznych realizacji motywu danse macabre jest inne jego reinterpretacją.

Danse macabre in ballet and dance theater

The medieval motif of danse macabre had appeared in fine arts and literature long before the 19th century, when it was also used in music, while ballet and dance theatre discovered it as late as a century later. The first choreographer to notice the motif was Mary Wigman, followed by Kurt Jooss, Roland Petit and Carlos Carvajal, as well as Polish dancers, Ewa Wycichowska and Renata Piotrowska. Every time the recorded plastic image of danse macabre is transformed, resulting in a variety of its aesthetic versions. Its choreographic interpretation greatly depends on the selected music and language used by a given choreographer. Performances alluding to danse macabre are socially, and often politically, engaged. Renata Piotrowska’s performance is, first and foremost, her own way of facing the subject of death. Each choreographic interpretation of the danse macabre motif constitutes its different reinterpretation.

# Program

---

prof.dr hab. Anna Eleonora Kubiak

---

## Współczesny Danse Macabre

Antropologia kultury, jak żadna inna nauka posiada najbardziej adekwatne narzędzia do badania zbiorowego imaginarij wyrażanego zarówno w postaci fantazmatów, jak i narracji, gestów, przedstawień ikonicznych, spektakli i społecznych praktyk, wydarzeń czy procesów.

Współczesny danse macabre, traktowany tutaj metaforycznie, antropolog dostrzega w wielu zjawiskach, jak np. dramatach uchodźców przekraczających granicę i wypychanych (push back) przez straż graniczną z powrotem, żałobnych korowodów w polskim malarstwie, marszach śmierci Żydów prowadzonych do obozów i komór gazowych, spektaklach teatralnych Tadeusza Kantora, wystawach zwłok obdartych ze skóry Gunthera von Hagensa, we współczesnym nurcie filmów i obrazów gore, czy w smoleńskich miesięcznicach.

Katakizm „czarnej śmierci” - epidemii dżumy w Europie XIV wieku - był katalizatorem ewolucji reprezentacji śmierci w postaci późnośredniowiecznej makabry, której motywy przewijają się w następnych epokach w literaturze i ikonografii. Pandemia Covid-19, o której traktuje referat, jest społecznym i indywidualnym doświadczeniem granicznym. To, co będę analizować, to różne jego reprezentacje, w postaci obrazów, narracji, wydarzeń i społecznych praktyk. Pokażę uobecnienie średniowiecznych, a także późniejszych i ludowych mitologicznych scenariuszy zarazy. Wyróżnię symboliczne topoty w społecznej wyobraźni. Badając epifanie motywów danse macabre przedstawię aktualizację archaicznych doświadczeń zarazy.

## Contemporary Danse Macabre

Cultural anthropology, like no other science, has the most adequate tools for studying the collective imaginarij expressed both in the form of phantasms, as well as narratives, gestures, iconic representations, performances and social practices, events or processes.

The contemporary danse macabre, treated here metaphorically, the anthropologist sees in many phenomena, such as the drama of refugees crossing the border and being pushed back by border guards, funeral processions in Polish painting, death marches of Jews led to camps and gas chambers, Tadeusz Kantor's theatre performances, Gunther von Hagens' exhibitions of skinned corpses, the contemporary stream of gore films and paintings, or the Smolensk monthly commemorations.

The cataclysm of the „black death” - the plague epidemic in 14th century Europe - was the catalyst for the evolution of the representation of death in the form of the late medieval macabre, whose motifs recur in subsequent eras in literature and iconography. The Covid-19 pandemic, which the paper deals with, is a social and individual borderline experience. What I will analyse are its various representations, in the form of images, narratives, events and social practices. I will show the presence of medieval, as well as later and folk mythological scenarios of plague. I will highlight symbolic toposes in the social imagination. Examining the epiphanies of danse macabre motifs, I will present updates of archaic experience of plague.

prof.dr. hab. Bogumiła Tarasiewicz

---

## Dance macabre według Modesta Musorgskiego

Tematyka funeralna od stuleci była przedmiotem zainteresowania i inspiracji artystów. W ten nurt wpisuje się pieśniarski cykl Modesta Musorgskiego Pieśni i tańce śmierci. Nawiązując do średniowiecznej tradycji, kompozytor nadaje motywowi śmierci indywidualny kształt. Śmierć staje się postacią przychodzącą nieuchronnie, ale w aurze życzliwości i spokoju, jako element naturalnego porządku świata. Części cyklu (Kotysanka, Serenada, Trepak, Wódz), respektujące ideę teatru wokalnego Musorgskiego, stanowią rodzaj syntezy kunsztownie zaprojektowanej warstwy tekstu słownego i związanej z nim obrazowości (wizualności), jak i silnie oddziałującej warstwy muzycznej (dźwiękowej).

## Dance macabre by Modest Mussorgsky

Funeral topics have been the subject of interest and inspiration for artists for centuries. Modest Mussorgsky's song cycle, Songs and Dances of Death, is part of this trend. Referring to the medieval tradition, the composer gives the theme of death an individual shape. Death becomes a figure that comes inevitably, but in an aura of kindness and peace, as part of the natural order of the world. Parts of the cycle (Lullaby, Serenade, Trepak, Chieftain), respecting the idea of Mussorgsky's vocal theater, constitute a kind of synthesis of an elaborately designed layer of a verbal text and the associated imagery (visuality), as well as a strongly influencing musical (sound) layer.



# Program

---

Mgr Magdalena Pasternak

---

Motyw odchodzenia według Tana Duna na przykładzie Water Passion after St. Matthew

W kulturze zachodniej i chrześcijańskiej pasja jest jednym z najbardziej ekspresyjnych i dramatycznych gatunków muzycznych. Jako genetycznie ściśle związana z Liturgią Wielkiego Tygodnia, a więc cierpieniem i śmiercią Chrystusa, łączy się z konkretnymi, zakorzenionymi w historii tego gatunku zabiegami kompozytorskimi, retoryką oraz symboliką. W 2000 roku z inicjatywy Helmuta Rillinga powstały cztery pasje kompozytorów z różnych stron świata, którzy na nowo zinterpretowali historię Męki Pańskiej. Pośród nich był chińsko-amerykański kompozytor Tan Dun, który w swoich utworach łączy zdobycze różnych kręgów muzycznych i kulturowych. Jednym z nich jest Water Passion after St. Matthew, w której kompozytor przedstawił swoją muzyczną wizję cierpienia i śmierci Chrystusa.

The motive of leaving according to Tan Dun on the example of "Water Passion after St. Matthew"

In Western and Christian culture, passion is one of the most expressive and dramatic musical genres. As genetically closely related to the Liturgy of Holy Week, i.e. the suffering and death of Christ, it is combined with specific compositional efforts, rhetoric and symbolism rooted in the history of this genre. In 2000, on the initiative of Helmut Rilling, four passions of composers from different parts of the world were created, who re-interpreted the history of the Passion. Among them was the Chinese-American composer Tan Dun, who combines the achievements of various musical and cultural circles in his works. One of them is Water Passion after St. Matthew, in which the composer presented his musical vision of the suffering and death of Christ.

dr Jacek Jackowski

---

Agonia rytuału czyli o przemianach elementów muzycznych w ludowej pobożności na przykładzie czuwania i śpiewu przy zmarłych

Figury tańca śmierci (Dance macabre) znajdują swoje odbicie również w tekstach pieśni pogrzebowych, wykonywanych przez grupy wiejskich śpiewaków podczas wieczornych (a dawniej i nocnych) czuwań przy ciele zmarłego. Omawiana tradycja należy do najstarszego pokładu pobożności ludowej łączącej religijny chrześcijański wymiar: wiarę i modlitwę z obszarem dawnych ludowych wierzeń dotyczących śmierci i wędrówki duszy. Obrzęd ludowego pogrzebu poprzedzający pogrzeb kościelny charakteryzował się zasięgiem ogólnopolskim (sama tradycja miała zasięg szerszy, słowiański) a jego istotnym i dominującym elementem był śpiew prowadzony przez grupę wyspecjalizowanych śpiewaków. Repertuar wykonywany podczas czuwań to teksty religijne, w znacznej mierze literatura aprobowana przez kościół ale pozaliturgiczna, w wielu przypadkach o dawnej, XIX-, XVIII-wiecz-

The agony of the ritual, or about the changes of musical elements in folk piety, on the example of vigil and singing in front of the dead

Figures of Dance macabre could also be noticeable in lyrics of traditional old funeral songs, performed by groups of village singers during evening- and (formerly) night-watching by the body of death man. Presented tradition belongs to the oldest level of folk piety joined religious Christian dimension (confession/denomination and prayer) with sphere of old folk beliefs connecting with death and soul wandering. Ritual of folk funeral preceded funeral ceremony in church and this tradition had larger Slavic scope. Important and dominant element of this folk ritual was singing led by especial group of village singers. Repertoire of the ritual consisted mainly of songs approbated by institutional Church but non-liturgical in many cases dated back as far to 19th, 18th or even 17th century. Melodies of these songs were spread in oral way and many songs were performed in local variants, styles – therefore

# Program

---

nej a nawet wcześniejszej proveniencji. W warstwie melodycznej jest to materiał dystrybuowany w przekazie pamięciowym, utrwalany w lokalnych odmianach i wariantach dlatego stanowi interesujące źródło dla badań etnomuzykologicznych. Nie brak tu też wątków o ludowej proveniencji. Prowadzone w ostatnich latach badania terenowe, w ramach których udało się dotrzeć do śpiewaków pogrzebowych wskazują, iż żywotna i względnie stabilna jeszcze w ubiegłym stuleciu tradycja znajduje się obecnie w fazie zaniku. W prezentowanym referacie, oprócz ogólnej charakterystyki ludowej pobożności funeralnej, repertuaru i postaci wybranych śpiewaków oraz zakreśleniu stanu badań chciałbym zatrzymać się na aspekcie istotnych przemian jakie modyfikowały i redukowały tę tradycję w drugiej połowie XX w., zwłaszcza na pojawieniu się repertuaru pogrzebowego w kontekście prezentacji scenicznej lub inscenizacji a tym samym zmiany kontekstu i postaw estetycznych wykonawców. Interesujący i znamieny jest fakt silnego przywiązania do tej tradycji generacji żyjących w ubiegłym stuleciu i gwałtowne osłabienie do niemal całkowitego zaniku rytuału na przełomie stuleci co obrazuje wspólny kierunek przemian w szerzej pojętej pobożności ludowej.

they are interesting sources also for ethnomusicological researches. There is also involved repertoire of folk provenience. Field researches and documentation led during last decades (many singers of old generations and repertoire were recorded and documented) show that discussed tradition - relatively stable and alive in 20th century - today achieved decay phase - dies... Apart from a few initiatives appointed by specific circle of "restorers of tradition", which could be rather perceived as kind of performance, there is no hope for cultivating the funeral watching in traditional form in the future. General characteristic of the folk Catholic funeral piety in Poland, repertoire, figures of chosen singers and the actual state of research will be presented in the paper. But the main focus of the paper is to discuss and describe changes, modifications and reduction of the ritual during the second half of last century. One of the changes was context enlargement from the ritual to stage performance and changes of performers' attitude in aesthetic and soul dimension.

## Wydarzenia artystyczne rekomendowane:

---



### Ineffabilis. Marcin Błażewicz – inspiracje

[https://chopin.edu.pl/szczegoly-wydarzenia/265\\_ineffabilis-marcin-blazewicz-inspiracje](https://chopin.edu.pl/szczegoly-wydarzenia/265_ineffabilis-marcin-blazewicz-inspiracje)

#### Koncert

Wykonawcy: Justyna Stępień (sopran), Rafał Grozdew (tenor), Ewa Pelwecka (fortepian), Iwo Jedynecki (akordeon), Karolina Mikołajczyk (skrzypce), Dariusz Przybylski (organy), Leszek Lorent, Jan Gralla (perkusja).

W programie: Modest Musorgski Pieśni i tańce śmierci oraz utwory Marcina Błażewicza: Maya, Sonata A Night Full of Sins, Ineffabilis. Opieka artystyczna: dr hab. Leszek Lorent

**03.11.2021, godz. 19.00**

**Sala Koncertowa Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina**

**Ul. Okólnik 2, Warszawa**



### Dni Dantego

<http://eck.wlodzi.com>

#### Festiwal - Europejskie Centrum Kultury Logos

**ul. M. Skłodowskiej-Curie 22, Łódź**

**02.11.2021, godz. 19.00**

„Krzesta” na podstawie farsy tragicznej Eugène Ionesco, reżyseria, ruch sceniczny: Ewa Wycichowska, scenariusz: Jagoda Ignaczak (wybór tekstów), scenografia: Katarzyna Torchata, Ryszard Warcholiński, muzyka: Aldona Nawrocka

**03.11.2021, godz. 19.00**

Bogusław Kierc (poeta, aktor, reżyser) „Niechętny Dantemu” – spotkanie

**03.11.2021, godz. 20.00**

„Inferno”, reżyseria: Ewa Wycichowska, scenariusz Jagoda Ignaczak (wybór tekstów), montaż filmu: Jarosław Darnowski, scenografia: Ryszard Warcholiński, muzyka: Jacek Wierzchowski, kostiumy: Małgorzata Górna-Saniternik i Adrianna Ziótek

**04.11.2021, godz. 18:30**

Marek Dyżewski „Blask Boskiej komedii w arcydziełach muzyki” – wykład

**04.11.2021, godz. 20.00**

„Czyściec”, reżyseria: Ewa Wycichowska, scenografia: Ryszard Warcholiński, kostiumy: Małgorzata Górna-Saniternik, muzyka: Jacek Wierzchowski

**05.11.2021, godz. 20.00**

„Paradiso”, reżyseria Ewa Wycichowska, scenariusz (wybór tekstów): Jagoda Ignaczak, Ewa Wycichowska, scenografia: W. Wycichowski, R. Warcholiński, M. Śliwiński, muzyka Aldona Nawrocka, Hildegarda z Bingen, ruch sceniczny Ewa Wycichowska, kostiumy Małgorzata Górna-Saniternik, Adrianna Ziótek



### Niech żywi grzebią umarłych

<http://www.ptt-poznan.pl/pl/node/1167>

#### Spektakl teatru tańca

Koncepcja, dramaturgia i reżyseria: Aleksandra Dziurosz, Tomasz Szczepanek, choreografia: Aleksandra Dziurosz z zespołem Polskiego Teatru Tańca, muzyka: Aldona Nawrocka

**06-7.11.2021, godz. 20.00**

**Siedziba Polskiego Teatru Tańca, ul. Stanisława Taczaka 8, Poznań**

**Więcej na: <http://www.ptt-poznan.pl/pl/node/129>**



### NON-musica INhumana (Visibilis 2021)

<https://www.youtube.com/watch?v=tOeQIBTELIs>

#### Film

Film, montaż: Zuzanna Matusik (Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera w Łodzi)  
Muzyka: Aldona Nawrocka

Patronat medialny:

---



Partnerzy:

---



stowarzyszenie  
strefa otwarta

Stowarzyszenie Strefa Otwarta



Europejskie Centrum Kultury Logos